

HRVATSKI

Godina XV., broj 6.

10. veljače 2005.

cijena 80 Ft

IZ SADRŽAJA

Sastanak predsjednika dvaju parlamenata
str. 2. – 3.

Zbogom, tetac Jive Behon!
(1915. – 2005.)
str. 4.

Problemi oko financiranja manjinskih listova
str. 5.

Dileme oko hrvatskih balov u Sambotelu
str. 6.

Budimpeštanski hrvatski bal
str. 7.

Bal sambotelske hrvatske samouprave
str. 8.

Petroviska maškarađna noć
str. 9.

Ophod bušara
str. 10. – 11.

Baranjske poklade
str. 11. – 12.

Maskenbal u Martincima
str. 13.

Petroviski školski fašenjāk
str. 14.

Pobjednici na županijskom natjecanju
str. 15.

Sastanak predsjednika dvaju parlamenata

Katalin Szili i Vladimir Šeks u Mohaču

U posljednjih godinu dana četvrti je to susret predsjednice Mađarskog parlamenta Katalin Szili i predsjednika Hrvatskog sabora Vladimira Šeksa. Nakon Budimpešte, Zagreba i Osijeka, gdje su se sreli 2. prosinca 2004., 6. veljače, na dan Ophoda bušara sastali su se u Mohaču. Sastanku su nazočili svi parlamentarni zastupnici Baranjske županije, i vladajuće koalicije i oporbni zastupnici, diplomatski predstavnici Republike Hrvatske u Mađarskoj (veleposlanik Stanko Nick i generalni konzul Ivan Bandić) i diplomatski predstavnici Republike Mađarske u Hrvatskoj, te gradonačelnik Mohača József Szekó.

Nakon razgovora na konferenciji za tisak predsjednica Katalin Szili najavila je dolazak Vladimira Šeksa u Budimpeštu 5.-6. svibnja ove godine, na konferenciju predsjednika parlamenata zemalja članica Europske unije. Na konferenciju su pozvani i pred-

sjednici parlamenata zemalja kandidata te predsjednici parlamenata zemalja zapadnog Balkana. Predsjednica Mađarskog parlamenta naglasila je kako mađarska strana u najvećoj mjeri potpomaže što brži ulazak Hrvatske u ravnopravno članstvo Europske unije. Kazala je kako je 17. ožujak predviđen kao nadnevak kada bi trebali započeti pregovori Europske unije s Hrvatskom, vezani uz njezino učlanjenje. Naglasila je kako je mađarska strana zainteresirana da se na Osječkom sveučilištu što prije utemelji Odsjek za mađarski jezik po uzoru na Odsjek za hrvatski jezik i književnost Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Pečuhu. Na sastanku u Mohaču razgovaralo se i o mogućoj izgradnji hidrocentrale na Dravi.

Mađarska strana protivi se bilo kakvoj izgradnji čak i projekata za njezinu moguću izgradnju. Predsjednica Szili predložila je osnivanje parla-

Katalin Szili i Vladimir Šeks

mentarnog pododбора za monitoring u koji bi svaka strana iz svojih parlamentarnih odbora za zaštitu okoliša delegirala po dva člana, koji bi vršili monitoring nad svim pitanjima i odlukama vezanim uz pitanje moguće izgradnje hidrocentrale na Dravi. Mađarska, po riječima Katalin Szili, u punoj mjeri podržava što brže priključenje Hrvatske Europskoj uniji te su i odbori mađarskog parlamenta svoj rad usmjerili u tom smjeru. Važna je parlamentarna suradnja u okviru koje je nedavno izaslanstvo Hrvatskog sabora, točnije odbora za Ustav, boravilo u Budimpešti, uskoro se očekuje dolazak saborskih zastupnika

iz odbora za turizam, susret odbora za integracije i odbora za zaštitu okoliša. Predsjednica Mađarskog parlamenta naglasila je kako je razgovorima nazočio i predsjednik skupštine Baranjske županije, predsjednik regionalnog vijeća za područni razvitak, te Ferenc Kékes, predsjednik Euroregije Dunav – Drava – Sava, koji je nazočno upoznao s mogućnostima zajedničkih projekata iz Intereg-programa

Vladimir Šeks naglasio je važnost međusobnih susreta koji daju i konkretne rezultate. Šeks je upoznao gđu Szili kako je Hrvatski sabor prihvatio i usvojio mađarski model odnosa parlamenta i vlade. Tako je u Saboru usvojena zajednička izjava Hrvatske vlade i Hrvatskog sabora o dijalogu u tijeku pristupanja Europskoj uniji. Šeks je naglasio kako je s velikim zadovoljstvom podržao poticaj o osnivanju zajedničkog pododбора za monitoring u koji bi svaka strana delegirala po dva predstavnika iz svojih parlamentarnih odbora za zaštitu okoliša.

Pododbor za monitoring nadgledao bi pitanje i probleme moguće izgradnje hidrocentrale na Dravi. Vladimir Šeks je naglasio kako je rijeka Drava, njezina obala i priobalje zajedničko dobro i Hrvatske i Mađarske, ali i zajednička odgovornost, stoga o tim pitanjima trebaju i zajednički raspravljati dvije susjedne i pri-

Sastanak

jateljske zemlje o čemu će vjerojatno biti vođeni razgovori i za vrijeme skorašnjeg boravka Ive Sanadera, 12. veljače u Budimpešti. Dapače Vladimir Šeks je naglasio kako će savjetovati da Sanadera u Budimpeštu prati i ministrica za zaštitu okoliša Marina Dropulić te da se o tom pitanju raspravlja na razini dvaju nadležnih ministarstava i vlada. Podupro je što prije osposobljavanje kadrova na mađarskom jeziku na Osječkom sveučilištu. Regionalna suradnja veoma je važna i nju u punoj mjeri podupire Hrvatski sabor, jer jedan od ciljeva Hrvatske na njezinu putu ulaska u Europsku uniju upravo su programi koje je kao svoje ciljeve zacrtala Euroregija Dunav – Drava – Sava, deminiranja narečenoga područja, pitanje koridora V/C te turistička suradnja.

Vladimir Šeks

Na pitanje je li upoznat s problemima financiranja Hrvatskoga glasnika, jedinog tjednika Hrvata u Mađarskoj, i kako ocjenjuje svoja dva posjeta Republici Mađarskoj u nepunih tjedan dana, predsjednik Hrvatskog sabora je rekao:

Posjet Baji i bajskom prelu potpora je hrvatskoj zajednici u Mađarskoj i upoznavanje s njezinim problemima i životom s radom lokalne samouprave i s radom Hrvatske državne samouprave poticaj je za njihov rad na putu udruživanja svih udruga na zajedničkome programskom planu radi zaštite i ostvarenja svih onih interesa koje hrvatska manjina ima u Mađarskoj. Upoznao sam se sa svim naporima koji se čine na polju očuvanja jezika, kulture i identiteta, informiran sam i o određenim problemima koji tu postoje. Ovo danas je prijateljski i drag susret s mojom kolegicom koju sam informirao sa svim onim što se u hrvatskoj politici i Saboru čini u svezi s približavanjem Hrvatske euroatlantskim integracijama. Razmijenili smo

korisne informacije i prijedloge, inicijative koji će rezultirati bolje međusobno razumijevanje Hrvatske i Mađarske, te potporu Mađarske na Hrvatskom putu u Europsku uniju.

Što se tiče problema financiranja tiska na jeziku nacionalnih manjina pa time i jedinog tjednika Hrvata u Mađarskoj, Hrvatskoga glasnika, predsjednik Hrvatskog sabora je kazao kako je upoznat s problemom. Informacije je dobio i za vrijeme posjeta Baji, a dobiva ih i kao predsjednik Sabora i diplomatskim putem. S tim problemom upoznata je i Vlada Republike Hrvatske. Po njegovim riječima sve će se to rješavati u okviru hrvatsko-mađarskih razgovora i dogovora, i to će po njegovim riječima vjerojatno biti i jedna od tema razgovora 11. veljače u Budimpešti, između hrvatskog premijera Ive Sanadera i njegovih mađarskih kolega, te predstavnika Hrvata u Mađarskoj.

Katalin Szili

Na pitanje hoće li Mađarski parlament u ovom sastavu, još u ovom ciklusu, pristupiti potrebnim koracima kako bi se na dnevni red moglo postaviti pitanje izmjene Zakona o nacionalnim manjinama, i kada će manjine u Mađarskoj imati svoga zastupnika u Mađarskom parlamentu, Katalin Szili je rekla:

To je pitanje koje je stalno na dnevnom redu. Budući da se radi o dvotrećinskom zakonu, treba imati dvotrećinsku potporu parlamentarnih zastupnika. Ona osobno zagovara promjenu mađarskog Ustava kojim bi se mogla riješiti problematika zastupništva manjina u Mađarskom parlamentu. Sve u svemu, to pitanje treba jaku stranačku potporu. Hoće li se to pitanje riješiti do 2006. godine, ne znamo, ali se nadamo, ako ova vladajuća koalicija ostane i nakon 2006. godine, da bi i to pitanje moglo biti riješeno.

Branka Pavić-Blažetin

Vrijeme prolazi

Postoji jedan neopoziv zakon: vrijeme prolazi, nikada se ne kreće unazad. Odnosi se to na svakoga i na svašta. Pa tako i na politiku, političke odluke, donošenje raznih zakona. O problemu parlamentarnog zastupništva manjina već je bilo dosta riječi. Poznato nam je da je cijela situacija protiv Ustava, zastupnike Mađarskog parlamenta jednostavno ne zanima ta činjenica, ne osjećaju potrebu, a i ne zanima ih taj problem. Izgleda njih niko ne može staviti pred odgovornost, njihova pozicija, ako krše zakon, nije u opasnosti.

Vrijeme prolazi. Pred nama je novi problem, vrijeme, tj. stručnjaci su ustanovili da je i sadašnji Zakon o manjinama, tj. dio Izbornog zakona koji se odnosi na manjinske izbore, jednako tako protuzakonit, sadržaj mu je protuustavan. To je također jedna činjenica koja je poznata najvišem zakonodavnom tijelu. Znam da su u tijeku pregovori oko pripreme novog zakona, u tijeku su usklađivanja i između stručnjaka iz redova manjina i među predstavnicima parlamentarnih stranaka. Kao i oko drugih raznih pitanja, ni u ovom slučaju nema svatko isto mišljenje. Ima više prijedloga, ali ipak već postoji jedan prijedlog koji je većina zainteresiranih prihvatila. Navodno izrađena su načela i način manjinskih izbora kojima se teži prema tomu da izbori budu što pravedniji, demokratičniji i, naravno, prihvatljiviji i u pravnome smislu. Vrijeme još uvijek prolazi. Čini se da manjine imaju svoj prijedlog, no taj prijedlog moraju prihvatiti i stranke jer će inače od prijedloga teško postati zakon. Za svakoga je poznato na koji se način rađaju zakoni. Obično ima ljudi koji predložu, onda se traže stručnjaci koji prijedlog obrade s više strana, tako sa strane tematske stručnosti i zakonske strane. Nakon toga se prijedlog šalje raznim odborima i tek onda može pred zakonodavno tijelo, pred Parlament. Postoje polovični, a i dvotrećinski zakoni. Ako je riječ o polovičnom zakonu, onda se stvar, na osnovi trenutnog sastava Parlamenta, čini jednostavnijom, a kod dvotrećinskog je potreban širi konsenzus. No to je u neku ruku tehničko pitanje ako gledamo s naše strane. Više je posrijedi pitanje postoji li uopće politička volja, poklapaju li se neki politički (i osobni!) interesi. Kako vidimo, oko parlamentarnog zastupništva toga baš i nema, ali tu je pitanje i toga drugog zakona. Izbori se približavaju, vrijeme prolazi, a malo je konkretnosti. Poznajući tehniku donošenja zakonskih odluka, sve je manje i manje izgleda da će se navrijeme roditi dogovor, da će prijedlog navrijeme biti u fazi da može pred Parlament. Na osnovi informacija kočnica je nastala u pristupu pojedinaца koji navodno zastupaju mišljenja dane ili danih stranaka. Zabrinjava to onda ako imamo u vidu da su se tu našli i neki manjinski političari kod kojih su u odnosu na manjinske interese u prednosti možda stranački interesi.

Postoji opasnost da će nam izmaknuti vrijeme, što lako može dovesti do toga da se neće moći održati manjinski izbori. Približavanjem izbora stranke su sve više zaokupljene svojim problemima, pripremaju svoje kandidate i njihovu izbornu kampanju, pa su im ostala pitanja sporedna. Samo je pitanje tko može na te, na očigled veoma odgovorne ljude vršiti pritisak, ako za to nije dovoljna ni odluka Ustavna suda.

Izgleda da su manjine u Mađarskoj manje važan čimbenik, kadšto samo političko sredstvo za neke osobne interese, ili predmet u nekom od izloga međunarodne, a mirno možemo reći, i inijske politike.

- gujaš -

*Svijet
i mi*

O VREMENA, O OBIČAJI! (O TEMPORA, O MORES!)

Svako povijesno razdoblje ima svoje čudoređe (moral), sustav društvenih vrijednosti u koje se većina nastoji uklopiti, a pojedinci, namjerno ili ne, ostaju izvan toga. Do tih spoznaja doći ćemo čitajući povijesne čitanke, ali još više novine. Čitamo li novine iz 19. stoljeća, vidjet ćemo tko su bili uzori, a tko su bili ljudi s druge strane društvenih normi, oni izloženi osudi javnosti. Ništa tako zorno ne pokazuje stanje u društvu kao novinski napisi. Napose se na primjeru nebitnih stvari može iščitavati bilo jednog društva. Ljudska je znatiželja oduvijek bila snažna, ali su nekada čitati znali tek malobrojni članovi društva, a predmeti njihove znatiželje bili su vladari i njihove ljubavnice, grofovi, baruni. Potom su na red došle glumice i pjevačice. Razvojem tehnologije mediji su dobili veće značenje. Radio, televizija i novine u prvoj polovici 20. stoljeća odigrali su važnu ulogu u oblikovanju svijesti društva i pojedinaca. Crkva i obitelj ostali su pretežni čimbenici odgoja mladeži i društvenog morala, ali su sve veću ulogu dobili mediji. Film i filmski žurnali pokazivali su raskoš koji prati slavne zvijezde, koje mogu činiti što god hoće. Odjednom je postalo poželjno, umjesto izbora tradicionalnih zanimanja, pokušati ostvariti glumačku, filmsku karijeru, s konačnim ciljem da se postane slavan i slobodan.

Novine, radio i televizija za vrijeme, ali i poslije Drugoga svjetskog rata pratili su živote slavnih glumica, zvijezda, oduševljavajući desetke tisuća mladih koji su htjeli postati isto. Jer slava nosi sa sobom bogatstvo, poznanstva, moć, tzv. slobodu, dobar provod, lagodan život. Istodobno osigurava egzistenciju brojnim ljudima koji se brinu o karijerama zvijezda, ali i novinarima, urednicima i ostalom osoblju pisanih i elektronskih medija. Kako se posredstvom medija svijet sve više „otvarao“ i postajao „sve manji“, to se povećala konkurencija među zvijezdama, ali i medijima. Svi hoće nešto čega dosad nije bilo, što drugi nemaju. Internet je omogućio trenutačnu razmjenu informacija čime je utrka s konkurencijom postala još snažnija. Dakako, i zvijezde moraju svakodnevno izmišljati nove informacije o sebi, koje će gledatelji i čitatelji „gutati“. Potrebno je prodati nešto novo, zanimljivo. Tako smo dospjeli do današnjega društva svekolikog liberalizma i slobode, u kojoj gotovo nitko nije slobodan. Svi smo vezani možda i čvršće nego prije. Država, ministarstva, poduzeća, porezi, kultura, mediji, „potrošač“ međusobno stoje u uskoj povezanosti. Najviše nas veže novac, kapital, jer kada jedan djelić društva zapne, onda su u problemima i svi drugi. Samo se pojedinac više ne naziva isključivo čovjekom, već često potrošačem. Njemu se kao „društvena nadgradnja“ nudi film, kazalište, književnost u kojoj prevladavaju teme vezane uz moderno društvo, a to su strah, nesigurnost, potraga za ljubavlju, srećom, identitetom. Znamo da svi sve manje čitamo. Uglavnom samo dnevne novine, ali i one nas zamaraju ratovima, bolestima, političkim prepucavanjima. Pogledamo li ostale vijesti čak i u onim tzv. ozbiljnim novinama, vidjet ćemo kakvo društvo ostavljamo novim naraštajima. U jednome „ozbiljnom“ hrvatskom dnevnom listu u samo dva dana objavljeni su ovi tekstovi: „Slovenski političar u grupnom seksu“, „Kućna dostava vibratora“, „Reklama na grudima“ (Želeći na lagan način zaraditi novac, jedna je Britanka na internetsku dražbu stavila svoje grudi koje nudi kao oglasni prostor), „Brak nije dobar za zdravlje“ (Australiski znanstvenici objavili su u četvrtak da nije točno uvriježeno mišljenje da je brak dobar za zdravlje i da neudane žene imaju manje izgleda doživjeti duboku starost.), „Kradljivca automobila otkrila ovisnost o pušenju“, „Ucjenjivali vojsku Action Manom“ (Irački pobunjenici, mudžahedini, pokušali su iz američkih ruku osloboditi svoje suborce s pomoću igračke Action Mana. Pobunjenici su, naime, na svojim internetskim stranicama ...), „Neki ljudi mirisom odvrću komarce“. Izdvojio sam samo neke od naslova. Ako k tome dodamo da novine svakodnevno obilno objavljuju fotografije brojnih polugolih starleta, „umjetnica“, reklame porno-filmova i prostitucije, te vijesti o pjevačicama i glumicama sa svojim snimljenim video-kasetama seksa „uživo“, onda doista projiciramo društvo u kome živimo. Mogao bih u Mađarskoj nabrojiti brojne „zvijezde“ sličnih atributa, ali je bitna pojavnost, a ne imena. Naprosto je to projekcija društvene zbilje 2005. godine. Možda će ovi moji redci za nekoliko desetljeća izgledati moralizatorski, ali mi je nakana tek ukazati na činjenicu da smo postali samo potrošači, koji trošimo ponudenu nam robu naivno misleći da biramo. Izbor je toliko uzak da ga umalo i nemamo.

Dr. Ladislav Heka

Zbogom, tetac Jive Behon! (1915. – 2005.)

Sredinom januara je naglo preminuo tetac Jive Behon. Bizonja je daleko i prik informacijskih mrežov, zato smo o tužnoj smrti teca Behona obaviješteni nek iz Hrvatskih novin. Teško smo pogodjeni od preminuća jednoga od zadnjih boktarov hrvatskoga jezika na sjeveru Gradišća, u svojem kraju poznatoga pisca lirskih strofov, još i u zreliji ljeti aktivnoga kulturnoga djelača, oduševljenoga kolekcionara i strastvenoga pripovidača narodnih povidajkov, a i rijetkih svi-dokov burnih i teških povijesnih vremen. Uz rodbinu, prvenstveno u

Bizonji će poštovateljem hrvatske tradicije i riči boliti dugo praznina ku za njim ostaje. Pokojni je u svoji mladji ljeti djelao u seljačtvu i skupa sad jur sa svojom pokojnom ženom othranio troje dice. Tetac Jive skromno je živio, a zapravo svenek je bio sklonjen jaćenju, šali, dobroj volji, vik je znao što-to zanimljivoga povidati, a najbolje se je veselio hrvatskoj riči iz ust najmladji. Znamenit je bio njegov zadnji nastup prije nekoliko ljet u društvu Malih Bizonjcev, pri predstavi domaće fabule o bijelim vilami. Njegovu oduševljenost i odanost dalje nosi i zbor Jorgovan, čiji je bio i utemeljitelj, a kako piše Petar Tyran u Hrvatski novina, člani Jorgovana su se pri pokopu oprostili od njega s jačkom. Tetac Jive počivajte u miru, a mi ćemo Vas i Vaše riči odsad nositi u pamćenju i molitvi, u ufanju da ćete s nebeske vladavine nigdanigda dolipogledati i pažljivimi oči dalje sprohadjati korake svojih Bizonjcev, a i svih Gradišćanskih Hrvatov. *-Tiho-*

Jive Behon Bizonja

Lipo selo Bizonja,
Kroz njega pelja glavna cesta.
Uz cestu velika crikva stoji
Na ku smo gizardvi svi Bizonjci.

Lipe hiže, nove place,
U krug sela lipe ravne,
Po placa velika čistoca,
Po dvori rozna lipota.

Od zapadne i dolnje strani
Mali potok curi,
Ki nam naše dvore
I vrkljace zarubi.

U krug sela rodna polja
Od ishodne strani
Lipi vrti
I velike loze.

Za lozami
Mali Dunaj curi
Ki je prve čase
Mnogo puti ljutan bil.

Denas ga već pol nij,
Svi dva bonti z rorom zarašćeni,
Va roru se divlje race raduju,
I ribe va plitvom Dunaju stuguju.

Po svem hataru novi puti,
Naši starioci se već ne bi uputili,
Ali mi smo se ur tomu priučili.
Neka živu dugo va zdravlju svi
Bizonjci.

Problemi oko financiranja manjinskih listova

Tim sam se problemom bavio već u više navrata na stranicama našega tjednika. Svakako, te se poteškoće ogledaju i u našem radu, oko izlaženja Hrvatskoga glasnika. Zaredom, svake godine došlo je do smanjenja proračuna, a očekivanja su ostala ista. Danas je financijsko pitanje postalo egzistencijalnim problemom i unutar našeg uredništva. Postalo je upitnim hoće li

se uopće moći objaviti list i hoće li djelatnici uredništva dobiti svoja mjesečna primanja. Ovaj put, bez komentara, donosimo pismo (u skraćenom obliku) koje je stiglo od g. *Antala Heizera*, predsjednika Ureda za nacionalne i etničke manjine koji je ujedno i predsjednik Javne zaklade za nacionalne i etničke manjine.

Urednik

može pružiti intervencijska potpora za rješenje financijskih problema manjinskih listova. Istodobno moram ukazati i na to da ta svota koja nam stoji na raspolaganju ne može zadovoljavajuće riješiti taj problem, jer ta od 50 milijuna forinti manja svota tijekom cijele godine mora riješiti cjelogodišnje intervencijske probleme na području cjelokupnoga manjinskog života. Ako bismo u trenutnoj situaciji ipak iz tog izvora pružili potporu listovima, s obzirom na ovdje napisano morat ću Kuratoriju Zaklade predložiti da kod dodjele financijske potpore danom listu za 2005. godinu uzme u

obzir činjenicu i svotu možebitne intervencijske potpore. Moram ukazati i na to da odluka o dodjeli potpore, s obzirom na nabavu potrebnih potvrda, zahtijeva vrijeme od više tjedana.

Kao predsjednik Manjinskog ureda i Kuratorija Zaklade s poštovanjem molim vaše aktivno sudjelovanje oko rješavanja problema nastalih oko financiranja listova.

Unaprijed zahvaljujem na vašoj suradnji.

Budimpešta,
20. siječnja 2005.
S pozdravom:
Antal Heizer

Cijenjeni gospodine uredniče!

Vezano uz pitanja koja se odnose na proračun 2005. tiskanih manjinskih medija, kao predsjednik Ureda i Zaklade za nacionalne i etničke manjine želim dati sljedeće informacije.

Kao voditelju spomenute dvije institucije poznati su mi problemi koji se odnose na nesmetano izlaženje manjinskih tiskovina. U osnovi ti su problemi nastali zbog toga što Kuratorij Zaklade, koja daje veći dio proračuna manjinskih listova, ne može donositi odluke. Pa tako ne može donijeti odluku ni o tome da na osnovi prijašnje prakse u prvim mjesecima tekuće godine – do odluke o financiranju na osnovi natječaja – osigura financijska sredstva za nesmetano funkcioniranje.

Želim vas izvijestiti i o tome da smo učinili odlučne korake kako bismo u najkraćem mogućem roku osigurali pravne uvjete za funkcioniranje Kuratorija Zaklade. Moramo uzeti u obzir i onu sudsku odluku na osnovi koje mandat ranijeg člana kuratorija se ukida samo onda ako dotičan da pismenu izjavu. Nabava tih dokumenata nije u svakom slučaju jednostavna, tj. moguća.

Naspram svega toga donesena je odluka da se pripreme

potrebni dokumenti Zaklade kako bi se mogla roditi odluka na sjednici Vlade 26. siječnja 2005. Nakon toga ćemo odmah predati sudu sve potrebne dokumente.

Nadamo se da ćemo na osnovi toga koncem veljače, početkom ožujka 2005. moći sazvati Kuratorij Zaklade. Kao predsjednik toga tijela, predložiti ću da se na tome prvom zasjedanju rodi odluka kojom će se – među ostalima – privremeno riješiti problem financiranja manjinskih listova, tj. raspisivanje natječaja o potpori listova u 2005. godini. U tome slučaju, nakon pozitivne odluke Kuratorija, odmah se može manjinskim listovima preuputiti potpora iz proračuna Zaklade.

S obzirom na probleme u tom razdoblju, želio bih se osvrnuti na sljedeće.

Tijekom današnjega dana u pismu sam potražio državne manjinske samouprave kako bi, u okvirima svojih mogućnosti, pružile pomoć uredništvima kako bismo privremeno riješili financijski problem.

Želim vas izvijestiti i o tome da će se ovih dana zaključiti dokumenti koji se odnose na intervencijski proračunski izvor Ureda. U načelu, putem natječaja i iz toga izvora se

Natječaj

„Rešeterački susret pjesnika” Rešetari objavljuje natječaj za sedmu zbirku pjesama hrvatskih pjesnika koji žive u dijaspori, prijatelja Hrvatske i članove Književne sekcije KLD „Rešetari” iz Rešetara.

Svaki pjesnik može sudjelovati s pet pjesama. Pjesme trebaju biti pisane računalom ili pisaćim strojem, na standardnome hrvatskom jeziku ili na dijalektu dane regije.

Broj objavljenih pjesama u zbirci isključivo ovisi o kakvoći dostavljenih pjesama. Radovi koji svojom kakvoćom ne zadovolje postavljeni kriterij, neće biti objavljeni.

Neobjavljeni radovi se ne vraćaju. Uz pjesme svaki autor treba priložiti svoj kratak životopis (nadnevak i mjesto rođenja, adresu stanovanja, stručnu spremu, zvanje, mjesto zaposlenosti, publikacije).

Radove molimo slati na adresu: KLD „Rešetari”, Vladimira Nazora 30, 35403 Rešetari, Hrvatska.

Rok slanja radova je 1. ožujka 2005.

Predstavljanje knjige i III. „Rešeterački susret pjesnika” bit će održan 24. rujna 2005.

OBAVIJEST

OBAVJEŠTAVAMO NAŠE CIJENJENE ČITATELJE DA ĆE PRETPLATNICI ČIJA JE PRETPLATA ISTEKLA, ILI ĆE USKORO ISTEĆI, U OVOME BROJU NAĆI UPLATNICU.

PRETPLATA NA POLA GODINE IZNOSI 2080 Ft, A NA GODINU DANA 4160 Ft.

Rastanak
od zime

Rozmarin-pohod i u Hrvatski Šica

Suprot teške magle i mrzline, prošle subote je šičke ulice pokrilo ružičasto raspoloženje. Šaka mladih junakova i pratnji harmonikašev, bubnjara i gitarista prlje 5-6 ljet je znova oživila stari običaj u selu, koji je za pokop zime i za zadnje

vrijeda kraj mrske zime, ka zapravo nek u ove dane iskaže svoju moć i jakost u Gradišću. Od sebe se razumi da subotnji posjetitelji su morali kušati i črljenih i bijelih kapljic pri domaćini ter ako se je pomišala u gostovanje još ka-ta kupica

fašenjske dane bolje poznat u Nardi ter Gornjem Četaru. No, i u Hrvatski Šica je negda moralo biti da su dičaki, stojeć pred ženidbom, poiskali hiže kade je bilo još ružic, mladih divovjak, ter su je u tanac zvali, uz jačku i veselje potrošili kratko vrijeme u njegovu stanu. Pri ti posjeti se je doznalo i javno gdo komu se vidi, kojemu dičaku ka divičica je mila, a i obrnuto. Pokidob je danas jako malo tih divovjak (a uopće i dice) i u Šica, radosna povorka je poiskala u naselju svaki stan (kih 50-60 hiž) noseć sa sobom jur zdavno čuvane hrvatske jačke i poruku da je

žganoga, i želudac se je mogao počvrstiti, a i junački glas je nastao glasniji, odlučniji prilikom jačenja, no pak i zatajene čuti su se malo oslobodile. Cjelodnevni rozmarin-pohod je završen uvečer s balom u kulturnom domu. U skoro susjednom Gornjem Četaru je fešta započeta u nedilju uvečer, ponediljak je bilo mulatovanje u Gorici, a utorak su se brali rozmarini i šarene kitice. Nardom je zavladao mulatovanje takaj u ponediljak, a od srijede je odganjana iz naših sel ne samo zima nego i muzika.

-Tih-

Foto: Mikloš Andraš Kovač

Dileme oko hrvatskih balov u Sambotelu

Nije već tajna da se je, ne tako zdavno još jedinstvena, hrvatska zajednica u Sambotelu raspala od zadnjih lokalnih izborov. Odonda varoš ima dvojica hrvatska društva, dva jačkarna zборе i svaki simpatizer po svojem ukusu ide u jedan ili u drugi krug Hrvatov. Jedna kompanija stoji uz današnje funkcionare u manjinskom tijelu, a druga polag bivšega predsjednika Hrvatske manjinske samouprave u gradu, trenutačno i dopredsjednika HDS-a, Plajgorca Vincija Hergovića. S tim, naravno, ni nikakvih problemov, štoveć mogli bi se veseliti da imamo toliko aktivistov u tom naselju da se moru raspaciti, razici na vrhu uspješnoga funkcioniranja. Samo će se u medjusobnu skubnju dvih protivnikov polako nutravleći i nedužne organizacije, druge s našega gledišća svisne osobe iz gradišćanskih sel, što je pogibelno zato jer prez razloga kipi mišavina i će vrijeda našim poljem zavladata oduravanje. Činjenica je da u Sambotelu su ljetos prvi put organizirani još i dva bali. Županijski hrvatski bal po staroj praksi zopet je ekstar organiziralo jedno naše selo, u ovom slučaju Hrvatski Židan, što je bilo pravoda teško Hrvatskoj manjinskoj samoupravi u Sambotelu ka jer jur ljeta dugo svenek prisutna oko priprave te orijaške fešte. Zato je ova strana sad hitno napravila, mogli bi reći i varoški (kontra)bal zadnje subote u prvom misecu. U županijski novina još svenek ide boj ter rivnja med „partijami“ koji je bio pravi bal, na čijoj strani stoji istina, a većina samo mahne na to i bolje zamuča što misli. Komu je bilo dano, zvanaredno se je čutio i na prvom i na drugom balu. A bojssek teško spadaju neke izjave kot na pedlu ove: pokidob su se Petrovišćani zeli za nastup u drugom hrvatskom balu, *postali su izdajnici, i od pete do glave mrzu Židance. Zato nisu ni prošli u velikom broju na njev bal.* Gdo izmisli, a i širi ovakove spletke, teško vara sam sebe i cijelu okolicu, jer petrovskim folklorošem još i napamet došlo ni da bi se običnim nastupom učinili nešto ločestoga, izdajničkoga. Svaka grupa je samostalna u svojoj odluka na koje gostovanje primi poziv, a na koje ne, ne da bi to prepovidali nuagi vanjski promatrači a najmanje gledajuć na to gdo s kim stoji u sukobu. Uticati se more samo na onoga koji to dopušća, a kako bi moj poznanac rekao „*svenek se je za dobrim konjem prašina dizala*“. Jasno se mora viditi da u prošlosti, početo od '70-80-ih ljet po redosljedju je svako ljetu drugo hrvatsko naselje u Željeznoj županiji priredilo veliki hrvatski bal, pomoću dr. Djura Ipkovića, ondašnjega manjinskoga referenta u županijskom vijeću. Kad je pak osnovana Hrvatska manjinska samouprava u Sambotelu, odjednoč je nastala nova moda, i ovo tijelo je zgrabilo i osvojilo pravo da na sve vijekje postane suorganizator, što je ipak bilo na neki način nerazumljivo, a bojssek i čudno za selčane. Na samom kraju prošloga ljeta su predsjednici hrvatskih manjinskih samoupravov u županiji ter u većini i načelnici gradišćanskih sel na sjednici jednoglasno odlučili da odsad se vraća negdašnja forma po koj naša sela, razdvojeno od Sambotela, priredjuju svoju feštu na rangju županijske priredbe, veselice. Ljetos u januaru je napravljen početni korak da bi se želja brojnih sel konačno spunila ka su odrasla pak ne tribaju patronata jer znaju i sami sebi, a i drugim Hrvatom nariktati fenomenalnu atmosferu, dok političko manjinsko tijelo smatra u Sambotelu da je ono izostavljeno i lišeno organiziranja ovoga bala. Sve u svemu, mislim da u HEMO-u priredjena fešta nije bila manje uspješna nego u Športskoj hali, a najvridnije je to da su se i na jednom i na drugom mjestu do zore zabavljali oni ki su to kanili, a pak ki su zato prošli. Za nas goste zapravo je svejedno gdo se s kim kara u ravnoj ili heravoj liniji, štoveć ako ova svadja pelja do već hrvatskih programov, sastankov, onda ćemo mi iz ovoga nek profitirati, samo da nam nije dalje misliti što nam je sve usput uzeto i zničeno.

-Timea Horvat-

Čitajte i širite
Hrvatski glasnik!

Budimpeštanski hrvatski bal

Radi usklađivanja raznovrsnih programa koji se odvijaju u organizacijama okružnih hrvatskih samouprava u Budimpešti, na temelju suglasnosti većine predsjednika, uspostavljen je konsenzus da priređivanja balskih zabava svake druge godine – uz even-

i suprugu mu, konzula veleposlanstva Republike Bosne i Hercegovine u Budimpešti *Luku Džolana* i suprugu mu, dogradonačelnika novobudimskog XI. okruga *Gyulu Balazsa* i suprugu mu, zamjenika predsjednika HDS-a *Stipana Karagića*, pročelnika odjela

Hrvatska pripremi za ulazak u europsku obitelj, što će umnogome pripomoći daljnjem unapređivanju odnosa i prijateljstva između dvije susjedne zemlje i njezinih naroda. Usredotočivši se na Hrvate u Mađarskoj, iznio je da mu je ovo peta godina u Budimpešti, te da je već povodom prve govorio o skorajšnjem otvaranju objekta na otoku Pagu, gdje će se djeca ljeti moći odmarati, zimovati, učiti hrvatski jezik, stručni nastavnici usavršavati i činiti sve ono korisno što nas veže s matičnom domovinom, što čini Hrvate Hrvatima. Te prve godine – kako je rečeno – pažljivo su ga slušali. Druge, već se pomalo klimalo glavama, a treće počelo je smješkanjem, pa mu je postalo neugodno. No, upornost je ipak prednjačila, ne zbog toga što se ponavljao u tom pogledu, već zato što je dobra volja postojala s obje strane. Naime, treba znati da će za nekoliko tjedana paški objekt biti predan svojim namjenama te će već od svibnja ove godine prve skupine naše hrvatske djece moći ljetovati na Pagu. Izrazio je svoju nadu da će otvaranje objekta biti ujedno i prigoda posebne svečanosti, na koju se očekuju visoki državni dužnosnici i sa hrvatske i mađarske strane, jer su obje vlade podjednako su-

djelovale u ostvarenju toga pothvata. Zaželivši svima nazočnima ugodnu večer, otvorio je glavnogradsku balsku zabavu.

Ovogodišnje balsko veselje sa „Splitskim plesovima” razdraganih „seniora” Hrvatske izvorne družine u Budimpešti zapravo je otpočelo, a što je slijedio šaljivi ulomak voditelja, iz kazališnog komada Pere Budaka „Klupko”, koje na svome repertoaru ima Hrvatsko kazalište u Pečuhu, a koji se uz povremeni tamburaški „tuš” sastava „Orašje” iz Vršende također oglasio prigodnim zabavnim tekstom: Dižem čašicu da nazdravim zdravicu ... Interpretacija šaljivke „Ej, šorom šajke, a Dunavom čez...” te popularna starogradska „Govori se da me varaš ...”, ne samo da je zagrijala goste već je gromoglasnim aplauzima odala zasluženo priznanje umjetniku Stipanu Đuriću. Nakon gracioznog bunjevačkog Momačkog kola, balska zabava je uza sitne žice tamburice neumornih vršendskih, martinačkih i mohačkih momaka „Orašja”, kao i zanosnih igračica te igrača starijeg i mlađega naraštaja, u odista veselom raspoloženju potrajala do poslije ponoći.

m. dekić

Momačko kolo

tualne podrške nekih, od preostalih 18 okružnih samouprava – pripada Hrvatskoj samoupravi grada Budimpešte. Tako je to bilo i u restauraciji Citadelli, u subotu, 22. siječnja ove godine.

„Svi mi, dobro znamo da je naša učiteljica, zastupnica *Marija Velin-Gregeš* učinila sve za nas Hrvate, a mi ćemo se truditi nastaviti njezinim stopama, jer život teče dalje”, bile su riječi voditelja večernjeg programa hrvatskog umjetnika *Stipana Đurića*, nakon minute šutnje odane preminuloj, poslije sumornih trenutaka, na veselje i zabavu pozivajućom budnicom njegova susedjanina, pjesnika Marka Dekića: „Da s popije koja čaša ...” nazočne goste – njih dvjestotinjak – pozdravile riječi dobrodošlice i čestitke za novu godinu, predsjednika Hrvatske samouprave grada Budimpešte *Stipana Vujića*, a među inima, napose, veleposlanika Republike Hrvatske u Budimpešti *dr. Stanka Nicka*

Vladina Ureda za nacionalne i etničke manjine *Martina Ispanovića*, i ne u posljednjem redu, uz čestitke, istaknutog i zaslužnog umjetnika *Antuna Kričkovića*, kome je povodom Dana manjina u Parlamentu uručeno visoko odličje, „Nagrada za manjine”.

Nazočne goste, također čestitajući novu godinu, uza želje da ova bude bolja nego prošla, pozdravio je i veleposlanik dr. Stanko Nick koji, sjetivši se žalosne i strahovite, tragične katastrofe u južnoj Aziji, možda do sada najveće koja je pogodila čovječanstvo, podvukao je širom svijeta odazvane akcije solidarnosti bez presedana. Prelazeći s tužne note na postojeće mnoge razloge općeg nam optimizma u ovoj godini, u tom pogledu što je Mađarska već 2004. postala članicom EU, i što je i Hrvatska brzim tempom došla do kandidature, statusa kandidata, ove godine počinje proces pregovaranja. Nije važno vrijeme, već je najvažnije da se

Pozivnica

Kemljanska Hrvatska manjinska samouprava
Vas srdačno poziva na

HRVATSKI BAL

12. februara (subota) 2005. ljeta
u kemljanski kulturni dom
Goste čekamo od 19 uri
Nastupaju domaće kulturne grupe

Ulaznice: 500 Ft

Vridne tombole!

Dobru Vam zabavu želju organizatori!

Bal sambotelske hrvatske samouprave

Zadnja subota prvoga miseca je još jednoč pozvala u Sambotelu Hrvate na zabavu u negdašnji Graničarski kulturni dom (HEMO). Pozdravne riči predsjednika Hrvatske manjinske

jateljstvo Gradišća ter Dalmacije. *Dr. Djuro Ipković*, načelnik grada Sambotela, je otvorio ov bal s tim da suživljavanje manjin u ovom gradu je toliko karakteristično da neke hrvatske jačke i

dalo upoznati sudionikom i gradišćanski folklor, putem Kričkovićeve koreografije. Poslije večere uz odličnu muziku Pinkice je nastavljena fešta, ka je trajala sve do rane zore. O raspoloženju bi mogli reći da pri šanku se je izašlo medeno žgano, a zatim su morali konobari iz rezerve još priskrbiti i druga pića žestoka. Tancoški parket se je ispraznio samo onda kada su svirači ukupno svu noć samo dva-tri puta paузirali. Pokidob organizatori bala su jur par programov skupa priredili sa Slovenskom manjinskom samoupravom u Sambotelu, naravno da su bili pozvani i slovenski predstavnici na ov bal. Četveročlana delegacija na čelu s glavnom urednicom slovenske

Sambotelci ubuduće brižljivo morali zgledati za onim ki će se zeti za odgovornu ulogu moderatora jer k tomu nije dovoljno samo mladenačka vjera u vlašći sposobnosti. A da u jednom hrvatskom balu numere tombolov kažu isključivo na ugarskom jeziku, to je nepristojno i prema gostom iz Austrije ter Hrvatske. Glavna nagrada, putovanje na hrvatsko morje, od sto jezero forintov, je prispila u Austriju, vincjetskom bračnom paru. U kasnoj noći su još Ante Šparica i njegova žena iznenadili sudionike okolo-naokolo kad su iz košare nukali dalmatinske smokve i podilili prospekt o Pirovcu, koji ima folklorno društvo, jačkarni zbor a i limenu glazbu. Uz petrovski stol su se

Laslo Škrapić je mogao pozdraviti i delegaciju iz Dalmacije, sprava pirovački poglavar Ante Šparica i njegova hižna družica

samouprave *Lasla Škrapića* u velikoj auli doma su našle kih 300 gostov, med njimi i delegaciju iz Hrvatske. *Ante Šparica*, načelnik općine Pirovca, nije samo predao zanimljive dare za domačine nego je za ov večer tumačio i pozdrav Dalmacije i cijele Hrvatske. Poglavar hrvatskoga naselja kraj Šibenika je još rekao da su se s predstavnici sambotelske Hrvatske manjinske samouprave slučajno našli na morju u ljeti i da se naveliko ufa da iz ovoga srićnoga poznanstva nastat će i pri-

tance i sami Ugri znaju, tolikokrat su je jur čuli i vidili. U svoji riči je bistvao sve nazočne neka si i dalje njeguju materinsku rič i hrvatske tradicije da s tim bude bogatiji i varoš i cijela pokrajina. U kulturnom programu je nastupio sambotelski zbor „Ljubičica” čiji jačkari su se pri jednoj pjesmi i spektakularno nazdravili s kupicom šampanjca. Hrvatsko kulturno društvo „Gradišće” (koje je još i većputi prilikom programa krivo najavljeno kao „Zlatni Gradišćanci”) izvelo je tance Baranjska svita i

Neumorni zabavljači te noći su bili svirači petroviske Pinkice

U kulturnom programu je jačio sambotelski zbor „Djurdjice”

emisije na državnoj televiziji *Ibolyom Dončec* je donesla i vridni dar za tombolu, koji je zašao u petrovisku ruku. Ako smo pri vličenju tombole, a i peljanju hrvatskoga večera, moramo napomenuti, prez toga da bi htili koga zbantovati, da bi se

duglje spustili u razgovor oduševljeni gosti kim je bilo najdraže da su mogli u ovom dalekom nujlju Ugarske otkriti hrvatski otok u pjesmi, plesu i jeziku.

Foto i tekst:
- *Tiho* -

I ovim putem zahvaljujemo svima koji su s 1% svoga poreza pomagali rad Kulturne udruge „Luč”, te ih molimo da ni u 2005. godini ne zaborave na ansambl i njegov podmladak s 45 godišnjom prošlošću. Porezni broj: 1 9665968-1-42

Naša gradišćanska regija nijedno ljeto ni doživjela toliko hrvatskih balov pak još dodatno fašenske maškeradije, mesopusne fešte kot ljetos. Bome, je žilav ta ki more i se izdrži još do kraja ovoga paradnoga vrmena s dobrom voljom, kondicijom. Na početku ljeta u Pinčenoj dolini vik

Petroviska maškaradna noć

pravu atrakciju običuje bal Zaklade za Petrovo Selo. Ov tradicionalni maskenbal stanovnikov i mnogih kulturnih

društav je jur zdavno privlačan i za brojne druge goste iz okolišnih i daljnjih hrvatskih sel.

Ovoljetošnja fešta zopet ni u čem nije imala falinge 22. januara, subotu, u mjesnom domu kulture. A o tom će našim štiteljem već moć povidati zapravo slike snimljene u toj veseloj ter burnoj petroviskoj noći.

-Tiho-

Foto: -MLAK-

Oj Romale ... po petroviski način

Indijansku manjinu u Pinčenom rezervatu predstavili su poglavar (sela) Mikloš Kohut i žena

Žene, žene, žene ... slatke žene

Umjesto flote mornari su našli nešto lipšega

Živa reklama za kuhnju i jilo

Vrijeme poklada

Ophod bušara

Pokladama nazivamo razdoblje od Bogojavljenja do korizme, obilježeno različitošću običaja usredotočenih oko pokladnog utorka. Zima zamjenjuje proljeće, mijenja se priroda, a mi, stavljajući obrazine na lica, štujemo običaje predaka koji su nekada davno bili načini i oblici ponašanja kroz koja su oni čuvali povijest, krajeve iz kojih su došli, davne starine i svoju dušu.

Danas običaji predaka, pa time i mohačke poklade, o kojima je ovdje riječ, dobivaju sasvim drugu dimenziju, vrijeme je ovo trećeg tisućljeća u kojem, prurušavajući se i oblačeći maske, često zaboravljamo kako su poklade i pokladni običaji nekada u Mohaču bili način i filozofija života, duboko ukorijenjeni u tradiciju i srca šokačkih Hrvata.

Izvlačeći stare škrinje s tavana i iz podruma, mohački Šokci i danas u predvečerje malih poklada provjeravaju njihov sadržaj, okupljaju se u skupinama i oblače odijela, maske, bunde, vade buzdovane i proizvođače najglasnijih zvukova: klepke, čegrtaljke ...

„Poklade se počnu na male poklade, u četvrtak, onda se obuku učenici, pa se vesele. Kod kuća se svaka domaćica pokladne spremati za poklade.

Peku se kolačići, u petak se kuha pače, a u subotu sarma. I danas je to običaj kod nas Šokaca u Mohaču”, govori mi Ivo Kunovski. „To se poslužilo gostima koji su za vrijeme trodnevnoga pokladnog veselja navratili nekom domaćinu. Jer za poklade svaki je gost rado viđen gost. S bandašima smo išli od kuće do kuće slaviti poklade. Nije bilo spavanja, slavilo se tri dana. Buše su dočekali i mladi i stari. Svatko se radovao bušama. Došle su buše, bit će dobra godina, došli su u dobroj vjeri da slave poklade. Kod svake kuće su bili podvorenjeni.” Pokladno veselje mohačkih Šokaca trajalo je, dakle, tri dana, od nedjelje do utorka i dolaska Čiste srijede. U svakoj ulici šokačke četvrti čuje se zvuk klepaka, roga, čegrtaljaka, dernjava, od čega pogotovo riječ „bau” odzvanja strašnim zvukom. Nema sata, ni danju ni noću, kada se ne može vidjeti buša, ili se ona ne može čuti. Najomiljenije mjesto njihova okupljanja je Kolišće ili Ledinka koje se nalazi u šokačkom dijelu grada – piše o običajima šokačkih Hrvata iz Mohača dr. Károly Tarnai potkraj 19. stoljeća.

Prvi put se mohačke buše spominju 1783. godine u crkvenom dokumentu pod latinskim nazivom „Visitatio Canonica” (kanonski posjet)

Buše Šokačkoga kera

kada je zabilježeno kako se za vrijeme poklada vesele prurušeni mohački Šokci. Običaj je osuđen i poticano je njegovo zabranjivanje. Sve do prve trećine 20. stoljeća ni crkvene ni svjetovne vlasti nisu dobrim okom gledale na običaj šokačkih Hrvata, proglašivši ga prljavim, nečudorednim i poganskim. Ipak je običaj ostao do današnjih dana, i to zahvaljujući jednom statističkom podatku. Naime, 20-ih godina brodersko društvo zabilježilo je kako upravo za vrijeme kada Šokci slave poklade i oblače svoje bunde i obrazine, povećava se broj putnika za Mohač. Gradski oci su shvatili kako su bušari turistička atrakcija te kako „zabranjivani i osuđivani običaj” može donijeti profit ovomu gradiću na obali Dunava, reći će nam etnolog *Jakša Ferkov*. Počeli su se organizirati ophodi bušara na gradskoj razini. I tako do današnjih dana.

„Bio je velik snig, do tura, šopale su buše cure u snig, a one ne znaju ni što da rade, tako je to bilo. Bilo je lipo. Veselo je bilo. Nije bilo ko sad. Kadgod davno nije bilo bande, bile su buše i snig i oni koji su ih gledali, cure su gledale buše, buše ganjaju cure, uzmu jednu pa je ganjaju, a ona cvrči. Sada je sve pomišano”, kaže mi *Anka Sajčan*, a *Ivo Kunovski* nastavlja: „Kada smo se oprimali, onda smo se dogovorili di ćemo se oprimiti, nitko nije znao tko je tko pod određenom

maskom. Išli smo u grupama od sedam buša. Svatko je bio znatiželjan da vidi tko je ispod maske. Ali buša je dotle buša dok se ne pokaže. Uvijek su se oko buša okupile divojke i mlade, i kod kuća su se buše šalile s njima. Svaka divojka ili mlada morala se nadati da će je buša pretresti. Prije sto i više godina sijali su Šokci kudilju, pa da kudilja dobro naraste, buše su pod suknu pa su divojke i mlade dobro povukli za «dlake». Neka bude velika kudilja i vaša i naša. I zato se ženski svit nije sudio. Dapače one koje nisu bile pretresene (počerupane) srdile su se i pitale: ali one nisu takve ko one druge. Da kadgod je to tako bilo. Ni muževi se nisu srdili. Kažu, poklade su, a s pokladama to ide. Ako nisi tako rad proći, ne idi tamo di su buše. Ako su došli buše, kod kuće pretresli su i domaćicu i sve žene koje su bile tamo.”

Prošlo je vrijeme poklada kada je svaki zdravi Šokac bio buša. Nestao je stari način života, ostalo je samo „vrime poklada”. Ostala je poneka škrinja sa šokačkim ruhom i rijetka muška ruka koja i danas u dugim zimskim večerima teše masku. Obrazine su nekada u vrijeme kada su Šokci bili nositelji običaja, oblačili samo odrasli, oženjeni muškarci. Pravili su maske od vrbova drveta te ih bojali goveđom krvlju. Maske su uvijek imale oblik ljudskog lica. I onima koje se smiju, i onima koje

Dva tamburaša – dvije buše

hihoću, i onima tužnima uvijek su u drvenom zubalu izvukli jedan zub. Za neizostavnu lulu. S vremenom pa sve do današnjih dana mijenjale su se i maske te su sve više poprimale životinjske karakteristike. Puno rogova, puno boja. Danas su maske veoma teške, a nekoć su bile veoma lagane i tanke kako bi ih mogli bez teškoća nositi. Jer nosile su se tri dana, nisu se skidale. Svaki Šokac je sam sebi pravio masku, jer ako ju je onaj drugi mogao napraviti, onda to mogu i ja, mislio je. I tako je i bilo.

Danas ophod bušara počinje prijelazom Dunava kod Šokačke skele i okupljanjem na Kolišću.

„Da bude sve živo i zdravo, da bude kokoša i svinja. Neka pivac bude dobar i neka bude puno jaja”, poželjete će i danas prava šokačka buša u dvorištu Šokca domaćina

Sličan način maškaranja, osim Mohača, danas postoji u Dražu, Ižipu, Dalju, Gajiću, Santovu, Beregu, na Istri u okolici Kastva, u Dalmaciji te u Sloveniji, u okolici Ptuja. Svi ovi sačuvani običaji prvotno su imali magično, apotropijsko značenje, naime, prerusavanjem, zastiranjem ili mazanjem lica, zaglušenom bukom i podvikivanjem, sipanjem pepela trebalo je otjerati zimu, demone i zle sile, te odbiti njihovo djelovanje na ljude, stoku, domove i usjeve.

Ali postoji i prekrasna legenda o podrijetlu običaja mohačkih Šokaca. „Turci su bili kod nas u Baranji i buše su ih istirale iz Baranje”, reći će mi jedna stara Šokica, dodavši: „To sam ja čula od svoga dide.” Turci su se prestrašili strašnih buša i ostavili Baranju. Bilo kako bilo, legenda i danas živi. Turski jaram donio je mnogo nevolja narodu. Ljudi su prešli Dunav i nastanili se na otoku. Tamo su se skrivali. Jedne večeri dok su sjedili oko vatre, pred njima se pojavio star čovjek govoreći im: „Čekajte na znak, nemojte se predati očaju.” Povjerovali su njegovim riječima. Od drveta su napravili čamce, buzdovane,

čegrtaljke, rogove ... Jedne noći ukazao im se dugo očekivani znak. Mlad jahač zamahnuo je mačem. Obukli su kožuhe pravljene od životinjske kože, uzeli oružje u ruke i prešli Dunav ... Prekrasna legenda.

„Od Čiste sride ne može se ni igrati ni pivat, ne može se meso jesti, ni masnoća, ništa. U utorak se još do pola noći pivalo kako i pisma kaže: Čista srido, alaj si nam blizu, do pol noći poklade će proći.”

Danas je Mohačanima ostao pokladni utorak, intimno slavlje za one najizdržljivije. Kakav je to običaj, pitam svoje sugovornike Šokce. To je šokački, pravi šokački svetak. Nismo se znali obredati, sad kod jednog sad kod drugoga, treba ići u goste i primiti goste jer ćeš inače biti šugav.

Stipa Bubreg se prvi put opremio još kao mali bušo kada je išao u prvi razred, 1947. godine. „Samo se onda nisam oprinio kada sam bio vojnik. Ako se nisam obukao u nedilju, onda na ovaj naš dan, u utorak. Netko mi je reko kako sam ja najstariji buša, ali to se nikada ne zna. Ne zna se tko je pod maskom. Nije se slobodno prikazati. Ostari se. Volio sam igrati i svašta, ali danas već to ne ide tako.”, kaže mi tužno *Stipan Bubreg*.

„Igra Šokac i Šokica, drma im se kabanica”, trešti s balkona Gradske kuće u Mohaču, dok na trgu gori golema lomača.

Magijska funkcija običaja poklada danas je u sasvim drugom planu, ali zvona i dalje zvone, čegrtaljke neumorno pričaju priče, orfički krug nastavlja se i dalje nezaustavljivo okretati u svojoj svojoj tajanstvenosti i magičnosti.

Stavljajući maske davnih vremena i običaja, i mi živimo vrtnju orfičkog kruga, dok nam se u odsjaju vatre s velike lomače smiješe lica nekadašnjih i sadašnjih bušara. Vrijeme je poklada.

Branka Pavić-Blažetin

Baranjske poklade

Mohač

Bilo je hladno ove godine na ophodu bušara u Mohaču. Ali nasreću sjalo je sunce i nisu kislule ni pod snježnim pahuljama ni pod kapima kiše bunde i maske koje polako njihove vlasnike stoje jedno cijelo malo bogatstvo. Nije jeftino danas biti buša. Kažu Mohačani kako se i ove godine okupilo četiristotinjak buša na velikome nedjeljnom karnevalskom slavlju. Buše su se mohačkim ulicama počele šetati već u četvrtak, na male poklade. Bilo ih je i u subotu, naravno u nedjelju, ponedjeljak i na samome kraju višednevnoga slavlja, u pokladni utorak. I ove su godine mohačkoj proslavi pribivali gosti, bušari iz Duboševice koji niz godina održavaju plodnu suradnju s bušama Šokačkoga kera, te bušari iz Slovenije, a u gradu je toga dana boravilo i dvoje visokih političkih dužnosnika, predsjednik Hrvatskog sabora *Vladimir Šeks* sa suprugom i predsjednica Mađarskog parlamenta *Katalin Szili*. Oni su uza službene razgovore uživali i u mohačkim pokladama.

Ove godine buše su nešto ranije prešle Dunav i uputile se prema Kolišću, a odatle uz razdragano mnoštvo prema pre-

punom Széchenyijevu trgu. Jutarnje buđenje, nastupi različitih orkestara, plesачnica na otvorenom, na balkonu Gradske kuće redali su se tamburaši i drugi svirci, od „Rackih žica” do malih mohačkih tamburaša, „Orašja” ..., i tako sve do večernjih sati, paljenja lomače i Šokačkog bala koji je, kako saznajemo, umjesto u osam počeo u pola deset jer do tada se plesalo na ulicama. Unatoč hladnoći, veselje i raspoloženje, kao i uvijek, bilo je neponovljivo. Šokački bal prigodnim riječima otvorila je predsjednica mohačke Hrvatske samouprave *Marija Barac*, a nazočnima su se obratili i generalni konzul Republike Hrvatske u Pečuhu *Ivan Bandić* te načelnik grada Mohača *József Széko*. KUD „Zora” pod ravnanjem *Stipana Darašca* predstavio se s kratkim folklornim programom, a potom je slijedio bal do kasnih noćnih sati uza svirku „Orašja”.

Oni koji su željeli više od zabave na ulici, mogli su u izložbenim prostorima Mohača doći na svoje, tako u Muzeju Dorottye Kanizsai gdje su mogli pogledati prigodnu izložbu u povodu 80. obljetnice utemeljenja Muzeja do stalnih izložbenih prostora.

Ana Šeks i Mirjana Nick u društvu predsjednice mohačke Hrvatske samouprave Marije Barac

Veseli Katoljci

Katoljska Hrvatska samouprava na čelu sa *Stankom Molnarom* i ove se godine potrudila kako se običaj vezan uz pokladno veselje katoljskih Hrvata ne bi ugasio. Tako su roditelji pozvali svoju djecu natrag u Katolj, pozvali su unuke i obukli ih u prekrasnu šokačku nošnju. Žene su se obukle u mušku, muškarci u žensku. Bilo je i maškara koje baš i nisu bile prave Šokice i Šokci (ovdje mislim na masku), ali ništa zato, time je i veselje bilo

Lijepa katoljska Šokica – Marko Ronai, stigao je djedu i baki iz Udvara i „naopako” se obukao, kako to i priliči pokladnom slavlju

Vesela katoljska povorka

veće. Već u ranim prijepodnevnim satima povorka maskiranih i nemaskiranih Katoljaca, njih šezdestak, krenula je, uz pjesmu i tamburašku pratnju „bande” *Ive Grišnika* iz Kulinja, prema katoljskim vinogradima, okupanim, unatoč hladnoći, vedrim zrakama veljačkog sunca. I mlado i staro bilo je dobro raspoloženo, pogotovo kad se došlo u veliki seoski podrum gdje se već dan prije upalio veliki kamin kako nikome ne bi bilo hladno. Vlasnici podruma otvorili su vrata svojih podruma, te su se međusobno kušala vina iz katoljskih vinogarda, dok se u velikome seoskom podrumu zavilo i kolo. Kolačića i ukusnih zalogaja bilo je napretak kao i dobrog raspoloženja. Načelnica sela *Anka Divjak* radovala se zajedno sa svojim mještanima. Katoljci su zapalili veliku lomaču, plesali i skakali preko nje. Bilo je među njima i starijih koji su se još živo sjećali nekadašnjih katoljskih poklada koje su trajale tri dana. Banda je svirala bez prestanka tri dana, pjevalo se i plesalo, pilo i jelo. U predvečerje, ali još za danjega svjetla pokladna povorka spustila se iz vinograda po duboko smrznutom putu i uputila se natrag u selo. Plesalo se na cesti, tako da je i autobus morao na trenutak prekinuti svoj put, i zaustaviti se. Putnici su se radovali zajedno s veselim Hrvatima. Polako su se veseljaci vratili u selo, a potom se nastavili zabavljati u

Katoljci

domu kulture. Sudionike pokladu pozdravili su predsjednik Hrvatske samouprave Stanko Molnar i njegov prijatelj iz Bikića *Antun Mujić*. Naime, nedavno su Katoljci organizirano sudjelovali Prelu bez granica u Bikiću, te su Bikićane pozvali u uzvratni posjet. Gospodin Mujić je obećao Katoljcima kako će dogodine Bikićani doći u Katolj te s njima zajedno slaviti poklade. Veliko je zadovoljstvo bilo vidjeti u kolu polaznike škole narodnoga plesa KUD-a „Baranja” iz Pečuha, koja o nedavno djeluje u Katolju. Pod pokroviteljstvom katoljske Hrvatske samouprave 16 djevojčica iz Katolja u dobi od 11 do 13 godina uči narodne plesove svakog utorka pod vještom rukom *Andrása Mészárosa*. I ovogodišnje katoljsko pokladno veselje, održano u duhu nekadašnjih ženskih poklada, zamrlih u Katolju prije više od dvadeset godina, održano 5. veljače, pokazalo je kako je opravdan bećarac: Od Katolja ljepšeg sela nema, ako š ići odavde do Srema.

Lijepo kašadske buše

Pokladno veselje i pokladna povorka u organizaciji KUD-a „Dola”, a uz potporu Hrvatske i Seoske samouprave, održano je u Kašadu 5. veljače. Običaj kašadskih lijepih buša, obnovljen prije šest godina „Dolinim” zalaganjem, a na radost mještana, održava se od tada svake godine i postao je svojevrsni događaj u tom selu na granici s Hrvatskom u kome žive šokački Hrvati. Veselo je bilo i ove godine. Krenulo se po svim seoskim ulicama i ušlo u sva dvorišta, gdje su rado dočekani i nudi kolačićima, pićem i darovima od domaćina koji su se još u ranim jutarnjim satima pripremali za njihov dolazak. Uz pratnju Orkestra „Vizin” „Dolini” plesači i njihovi gosti, gajdaši *Andor Vegh* i gajdašica *Anita Tomaković* iz Osijeka razveselili su sve one u čija su dvorišta navratili. U večernjim satima nastavljeno je veselje u domu kulture, a svirao je orkestar koji je u Kašad stigao iz Belog Manastira.

B. P. B.

HRVATSKA KRONIKA

16. veljače 2005. u 13.05 na I. programu
(Repriza: 18. veljače 2005. u 14.00 na II. programu)

Boravak Ive Sanadera u Budimpešti
Događaj tjedna u Hrvatskoj
Mohačke buše
Sastanak Vladimira Šeksa i Katalin Szili u Mohaču
Urednica: Timea Šakan.

Maskenbal u Martincima

Draga djeco, nedavno, točnije u nedjelju, 6. veljače, primila sam e-mail od učenika Osnovne škole u Martincima koji su mi poslali slike s maskenbala što su ga orga-

škole obuklo se u maske i radovalo u prelijepomu karnevalskom ugodaju. Svi su se prošetali pred strogim ocjenjivačkim sudom sastavljenim od prokušanih ocjenjivača među

sakupiti dio sredstava za ovogodišnje opraštanje i zajednički razredni izlet. Nije nedostajalo ni sendviča, točnije kruha s mašću i lukom. Najviše su se tražili upravo ovi masno-ljuti zalogaji.

Tombola se također mogla nabaviti po veoma povoljnim uvjetima, a nagrade su bile raznovrsne sitnice, a glavna nagrada bila je velika slatka torta. Kako saznajem, učenici nižih razreda u zabavi i glazbi, za koju su se cijelo vrijeme brinuli najstariji, učenici osmog razreda, uživali su do kasnih poslijepodnevni sati. Negdje oko pet sati polako, naravno sa žalošću, otišli su svojim kućama, dok su se učenici viših razreda zabavljali, uz brižno oko svojih nas-

vam potvrditi i slike koje smo dobili iz Martinaca. Napomenimo kako je ocjenjivački sud ocijenio, kako su najbolje pojedinačne maske imali *Dorina Ovari*, zamislite ona je bila slatka mala gljiva, potom *Agata Kuštra* kao prelijepa božica ljubavi te pjevačica *Viki* iza čije se maske skrila *Barbara Fenyósi*. Osim pojedinačnih proglašeni su i skupni pobjednici. Bila je to obitelj *Mézga* (iz poznatog crtića) u sastavu *Eva Đutaši*, *David Čorba*, *Reka Kuštra*, *Patricija Gujaš* i *Dara Čerdi*.

Draga djeco, pišite nam i vi o događajima u vašoj školi, selu ili gradu, obitelji ... Pošaljite nam slike, koje ćemo rado objaviti na stranicama našega tjednika te biti ponosni

Obitelj „Mézga“

nizirali oni, njihovi roditelji i nastavnici u tamošnjem domu kulture. Zacijelo su pročitali napis u prošlom broju Hrvatskoga glasnika o maškarama, te pogledali slike s maskenbala u pečuškoj hrvatskoj školi, pa su i oni željeli pokazati i reći kako ni njihov maskenbal nimalo nije zaostajao za pečuškim ili nekim drugim. Dapače. I oni su se kao i sva djeca danima spremali za taj veliki događaj koji se zbilo kod njih u petak, 4. veljače. Više od stotinjak učenika, viših i nižih razreda martinačke osnovne

škola je bio i seoski načelnik Pavo Gujaš. Ocjenjivačkom sudu nije bilo lako odlučiti koje maske posebno istaknuti i nagraditi jer sve one pokazivale su veliki trud koji su najmlađi stanovnici Martinaca uložili u ovogodišnji bal pod maskama. Bilo je šale i smijeha, obilje ukusnih zalogaja. Plesalo se iz svih snaga. Učenici osmog razreda po veoma povoljnim cijenama prodavali su sudionicima bala kolače i kolačiće koje su zajedno ispekli sa svojim roditeljima. Jer i ovo je bila prilika

Najbolji su bili najmlađi

tavnika do kasnih večernjih sati.

Raspoloženje je bilo veoma dobro, tako bar čujem, a to će

na vas i vaše nastavnike ako zajedno čitate naš tjednik.

Puno pozdrava iz Pečuha od tete Branke.

Bogat repertoar maski

Pozivnica

Kazališna grupa Hrvatskoga Židana
Vas srdačno poziva na premijeru
šalnoga igrokaza Joška Weidingera
u tri čini pod naslovom

ČARLI U KAOSU

Predstava 19. februara, subotu,
se začme u 19 uri
u mjesnom domu kulture.
Dobru Vam zabavu!

Petrovski školski fašenjak

U Petrovom Selu najprlje su se maskirali odraščeni za bal, a 30. januara, nedilju, pak se je mjesni kulturni dom napunio dičjim smihom, starinom, a došli su dide i majke da budu nazoči školskomu fašenjku. Tajedan kasnije pak su se najmanji iz čuvarnice doselili u

zadnjim i produkcije su bile manje vridne. Većinom su se programi temeljili na muziki i gibanju. Bilo je ovde modernonarodnih tancošev, čarobnjakov, nogometašev, tjelohraniteljev i Šeherezade je povidala svoju priču, a nadalje su tancali i jačili školari 1. razreda pri

Piloti i stjuardese

maškara za jedno otpodne u seoski dom. Školski razredi jur ljeta dugo se pripravlja za fašenjku nedilju, ne samo s maškarami i sa svojim veseljem nego i s programom. Spomenutoga otpodneva smo dobili debeli dio dičje kritike, ili mogli smo pogledati brojne šalne prikaze, što zapravo daje dičnjem mozgu da se začme študirati, kritizirati, karikirati ljudsko ponašanje, društvene situacije ili jednostavno samo reklame s televizije. I to se dalo upametzeti koji su razredi bili oni polag kih je stala roditeljska i učiteljska pomoć, i koji su bili ostali prez potpore. Ovim

hrvatskoj dičjoj igri. Učenici i učenice 2. razreda su nam za hipac dočarali kaubojski „divlji zapad“ i zabavljali su publiku s pjesmami, povidajkami i pričicama. Piloti i stjuardese su u svoji prelupi uniforma s marširanjem i kretanjem u raznoraznoj formi, a na kraju s pošiljanjem papirnatih avionov poželi pravi uspjeh. Prez sumlje je bio najsadržajjniji hrvatsko-ugarski igrokaz 7. razreda, koji je dobio najburniji aplauz kad je položen u njem najveći napor i trud malih glumcev. Pod režijom i po tekstu Anice Škrapić-Timar u stare majke obličene divičice i dičaki su

Peljačica školskoga zbora Jolanka Kočiš je zavježbala sa svoji mi jačkaricama džez-kusić

predstavili kako se automatično zamišaju u današnjem hrvatskom govoru moderne ugarske riči, stvarajući smišnu atmosferu, ako to gdo čuje. – *No, žene što ćete reći k ovomu áremelésu? – Guar neka reć i gáz je podražal pak i áram. – Moramo s áramon još bolje šparat. A vračtvo? Svako lito gyógyszeráremelés. Da cili vagon ostavimo u rendelővu. Moj cavinton i sad jur jezero forintov stoji. – Bar si nećeš*

pamet ostaviti ... – ovakove i slične šalne rečenice su se čule iz naših svakidašnjic, povidajući o otežavanju životnih prilik. Jolanka Kočiš, peljačica školskoga zbora, je pripravila svoje jačkare takaj na šalni ritam u stilu džeza, u kom su očividno uživali ne samo izvodjači. Hvalevridan je bio nastup divičić iz 8. razreda s pantljikami, a i mladjih suškolaric s modernimi tanci.

Foto i tekst: - Tiho -

Trima zabavama završena sezona prela i balova u Bačkoj Marindanski bal u Santovu

Potkraj tjedna u Bačkoj su održane čak tri pokladne zabave. Naime, u subotu, 5. veljače, u Bačinu je priredeno tradicionalno Racko prelo, u Aljmašu Bunjevačko prelo, a u Santovu šokački Marindanski bal.

Zabava koja se u Santovu već tradicionalno priređuje povodom blagdana Sviječnice (2. veljače), i ove godine održana je u suorganizaciji Hrvatske samouprave i Roditeljske zajednice Hrvatske škole.

Iako su se gosti okupljali polako, poslije osam sati u mjesnoj gostionici okupilo se 150-ak osoba, a za dobro raspoloženje pobrinuli su se TS „Orašje“ iz Vršende, te TS „Zlatni zvuci“ s mladim tamburašima iz Berega i Sombora.

Malo, ali veselo društvo zaplesalo je u kolu i u parovima, uživajući u narodnim i zabavnim melodijama dobrih tamburaša koji su gotovo bez prekida zabavljali okupljene. U pola noći upriličena je i igra na tombolu, uza skromne

Vesela je Šokadija ...

Već po običaju Santovci su ponovno ugostili predstavnik zbratimljenih Petrijevac na čelu s načelnikom Ivom Zelićem, a šokačku su zabavu svojom nazočnošću uveličali generalni konzul Republike Hrvatske u Pečuhu Ivan Bandić i načelnik sela János Rittgasser.

Dobro je raspoloženje počelo druženjem i gledanjem polufinalnoga rukometnog susreta sa svjetskog prvenstva u Tunisa, u kome je Hrvatska, nadigravši Francusku, izborila mjesto u završnici.

nagrade koje su darovali roditelji, roditeljske zajednice, pojedinci i hrvatska samouprava. Tako je i glavna nagrada DVD player dobila svoga novoga vlasnika, a sav prihod od ulaznica i tombole bogatit će blagajnu Roditeljske zajednice. Novac će biti namijenjen za razne školske programe.

Premda će uslijediti još Muško prelo u Gari i Bunjevačko prelo u Čikeriji, ovim je zapravo završena sezona bačkih prela i balova, a od Čiste srijede počelo je korizmeno razdoblje uoči Uskrsa.

Tekst i slike: S. Balatinac

Prije dvije godine čitateljima našega tjednika predstavila sam darovite učenike gimnastike mlinaračke osnovne škole. Tada su dječaci te ekipe bili maleni, pomalo još bojažljivi,

Pobjednici na županijskom natjecanju

Prema treneru nije najvažnija oprema, već sposobnost i

Pobjednici na županijskom natjecanju

upoznavali su se sa spravama, vježbali su na dvorištu obješenju kariki i sandučiću za skok, naime, ustanova nije raspolagala ni gimnastičkom sobom, u jednoj učionici su se održavale tjelesne vježbe.

Njihov učitelj *Joška Gajči*, ne znajući nemoguće, primijetivši darovitu djecu, krenuo je s treniranjem tjedno dva puta.

htijenje, što je postojalo i u djeci i u njemu. Već prije dvije godine postigli su rezultate, ali za ovu godinu dječaci su doista sazreli, što su dokazali na Županijskom natjecanju u gimnastici u Kaniži 3. veljače.

Ekipa dječaka kategorije nižih razreda: *Gabor Kotnjek*, *Egon Kanižai*, *Grgo Doboš*, *Mate Horvat*, *Bence Lukač*, *Gabor Karadi* i *Tomo Ha-*

David Matola, dobitnik zlatne medalje

rangozo zajedno su se borili za medalju. Svatko od njih trebao je što bolje napraviti vježbu na kariki, na podu i na sanduku, njihovi pojedinačni bodovi su zbrojeni. Ekipa dječaka odista se trudila, no zbog velike treme potkrale su se manje greške, ali od stručnog žirija dobili su najbolje ocjene, sakupivši 134,5 bodova, i postigli prvu nagradu, to jest zlatnu medalju.

Milozvučno klicanje „Mlinarci – zlato” pružilo je

postigavši 27,6 bodova, osvojio je zlatnu medalju. Njega i sve mlinaračke natjecatelje vrlo je pohvalio ocjenjivački sud i zaželio im uspjeha na regionalnome natjecanju u Répcelaku, gdje će se natjecati pobjedničke i druge ekipe Željezne, Đurđsko-šopronske-mošonske, Vespriške i Zalske županije.

Djevojčice iz mlinaračke škole zastupala je učenica šestog razreda *Anita Prosenjak*. Ona je također vrlo lijepo izvela pojedine vježbe, ali se nije plasirala među prve.

Nakon uspješnog natjecanja dječake čekaju još veće zadaće,

Trojica najboljih u pojedinačnom natjecanju

najveće veselje učenicima i nastavnicima iz te male škole, jer su njihovi suparnici svi bili iz gradskih osnovnih škola, gdje zbog većeg broja djece ima znatno boljih mogućnosti za treniranje i pronalaženje nadarenih osoba. Upravo zbog toga njihova zlatna medalja zlatnija je od običnih.

Veselju nije bilo kraja jer na natjecanju pojedinaca sve tri medalje su odnijeli učenici iz Mlinaraca: zlato *David Kotnjek*, srebro *Tomo Harangozo*, a broncu *Mate Horvat*.

U kategoriji za više razrede u pojedinačnom natjecanju još jedna medalja pripala je Mlinarcima. *David Matola*,

treniranje za sljedeće natjecanje, ali, kako mi rekoše, nije im teško, vole to raditi, rado odlaze na kružok gimnastike. Htjeli bi postići još bolje rezultate, da imaju u svojoj sobi što više medalja. Najviše vole kariku ker, kako vele, tamo mogu visjeti, i skakanje na sanduku, jer tamo osjećaju kako lete prema dolje.

Malim gimnastičarima navijali su i ravnatelj škole *Ladislav Penzeš* i mlinarački načelnik *Stjepan Vuk*, te njihovi nastavnici s roditeljima.

Zapravo cijelo selo je navijalo za njih i slavilo ih nakon dobrih rezultata.

Beta

Roditeljska zajednica Hrvatskog vrtića, osnovne škole, gimnazije i učeničkog doma Miroslava Krleža, Hrvatska matica iseljenika, Hrvatsko kazalište, Hrvatski klub Augusta Šenoje i Hrvatska manjinska samouprava Pečuh srdačno Vas pozivaju na

Hrvatski bal 2005.

u Restoran «Sliven»

26. veljače s početkom u 19. 00 sati

Nastupaju: Učenici Hrvatske škole Miroslava Krleža
Svira: Orkestar «Podravka»

Gost orkestar: Tamburaški sastav «Lampaši»

Ulaznice se mogu kupiti u Hrvatskom vrtiću (Ulica Nagy Lajos király 4.)
i u Hrvatskoj školi (Ulica Szigeti 97.)
telefoni: 72/314-772, 252-657

DVA SVJETSKA ZLATA JANICE KOSTELIĆ

Na Svjetskom prvenstvu koje se održava u talijanskom selcu Santa Caterini, hrvatska skijašica Janica Kostelić upisala je svoje ime u svjetsku skijašku povijest. Zagrepčanka je prvo obranila naslov svjetske prvakinje u kombinaciji, tako da je pobijedila i u spustu i u slalomu. Postala je druga skijašica koja je obranila naslov u kombinaciji. Uspjelo je to još samo Švicarki Erici Hess koja je triput zaredom bila prvakinja svijeta (1982., 1985. i 1987. godine).

Potom je u nedjelju na gotovo nevjerojatan način Janica Kostelić postala svjetska prvakinja i u spustu, jedinoj disciplini u kojoj nije osvojila medalju na velikim natjecanjima, u disciplini za koju se prije sezone nije niti pripremala. Naime, prije Svjetskog prvenstva u spustu nije imala nijedan trening osim što je nastupala na utrkama Svjetskoga kupa.

Janica je tako stigla do svoje četvrte zlatne medalje na svjetskim prvenstvima, a uz njih ima i tri zlatna odličja s Olimpijskih igara, pa se sa sedam zlatnih medalja uz Tonyja Sailerera (također je osvojio sedam odličja) smatra najvećom skijašicom na svijetu. Prije dvije godine u Sankt Moritzu bila je najbolja u kombinaciji i slalomu, a ove je godine u Santa Caterini osvojila zlata u kombinaciji i spustu, a sljedeći tjedan još ju očekuju nastupi u veleslalomu i slalomu. Hrvatski rukometaši osvojili su srebrno odličje na Svjetskom prvenstvu u Tunisu. U završnom dvoboju svjetskoga rukometnog prvenstva u Tunisu hrvatska reprezentacija je izgubila od Španjolske 40 : 34 (21 : 13). Od prvoga trenutka branitelji naslova dospjeli su u podređeni položaj, gubili su čak i s više od deset golova razlike, pa je konačan rezultat čak i podnošljiv.

Španjolska je novi svjetski prvak, Hrvatska je na drugome mjestu, a Francuska na trećem. Ivano Balić izabran je za najboljega rukometaša Svjetskog prvenstva, a uz naslov najboljega rukometaša svijeta uvršten je i u momčad prvenstva kao najbolji srednji branič, dok je Mirza Džomba najbolje desno krilo. Najbolje lijevo krilo prvenstva je Španjolac Mateo Garralda, pivot Čeh David Juriček, braniči Tunizanin Wissem Hmam i Rus Eduard Kokšarov, a vratar Arpad Šterbik iz Srbije i Crne Gore. Naslov najboljega strijelca SP-a ponio je domaći rukometaš Wissem Hmam s 81 pogotkom.

U vaterpolskoj Ligi prvaka hrvatski su klubovi imali uspješan vikend. U 4. kolu u skupini A Jug je pobijedio francusku Nicu s 14 : 6 i sa 100%-nim učinkom osigurao prolaz u drugi krug. U C skupini riječko Primorje priredilo je veliko iznenađenje i s 9 : 8 pobijedilo favorizirani Posillipo, koji na ljestvici vodi s 6 bodova ispred Primorja s 5 bodova. Mladost iz Zagreba pretrpjela je poraz u gostima od Barcelonete s 8 : 7 u skupini B, i ima tek matematičke izgleda za prolaz u drugi krug. Zagrepčani su zadnji u skupini s 2 boda, u preostala dva susreta bi trebali pobijediti i još bi im se trebali „poklopiti“ rezultati drugih protivnika. Realnost je da su ispalili iz daljnjeg natjecanja.

U regionalnoj Goodyear ligi odigrano je 21. kolo. Postignuti su ovi rezultati:

Cibona – Šibenka Dalmare 96 : 88, Union Olimpija – Široki 87 : 59, Split CO – Crvena zvezda 70 : 89, Budućnost – Slovan 97 : 93, Pivovarna Laško – Hemofarm 69 : 65, Zadar – Partizan 81 : 72, Reflex – Helios 80 : 60, Bosna – Zagreb 93 : 92.

Na ljestvici vodi Zadar s 36 bodova, koliko imaju i Hemofarm te Union Olimpija. Cibona je na četvrtome mjestu s 34 boda, a od preostalih hrvatskih klubova Zagreb je tek 12. s 28 bodova, Šibenka Dalmare je na 13. mjestu s 27 bodova, a Split CO je predzadnji sa samo 25 bodova.

Ladislav Heka

GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK: Ladislav Gujaš, e-mail: guco@croatica.hu, NOVINARI: Stipan Balatinac, tel.: 79/454-614, e-mail: baltinac@croatica.hu, Bernadeta Blažetin, tel.: 93/383-034, e-mail: beta@croatica.hu, Branka Pavić-Blažetin, tel.: 72/435-416, e-mail: branka@croatica.hu, Timea Horvat, tel.: 94/315-479, e-mail: tih@croatica.hu, dr. Marin Mandić, tel.: 1/364-2805, Vanjski suradnici: Ladislav Heka, Jelka Greguš, tel.: 73/352-136, LEKTOR: Živko Mandić, tel.: 1/256-0765, e-mail: zivko@croatica.hu, ADRESE: 8800 Nagykanizsa, Rozgonyi u. 1. Tel./Fax: 93/310-532, e-mail: glasnik@croatica.hu, 1065 Budapest, Nagymező u. 49. Tel./Fax: 1/269-2811, tel.: 1/269-1974, e-mail: croatica@croatica.hu, ZA POŠTANSKE POŠILJKE: 8801 Nagykanizsa, Pf.: 30, i 1396 Budapest, Pf.: 495. OSNIVAČ: Savez Hrvata u Mađarskoj, IZDAVAČ: Croatica Kht. RAVNATELJ: Čaba Horvath. List širi posredstvom Mađarske pošte, na osnovi pretplate na žiroračun: CITIBANK Rt. 10800014-30000006-10612032, redakcija Hrvatskoga glasnika i alternativni širitelji. Pretplata na godinu dana iznosi: 4160,-Ft. List pomaže Javna fondacija za nacionalne i etničke manjine u Mađarskoj. Rukopise, fotografije i crteže ne čuvamo i ne vraćamo. TISKARSKA PRIPREMA, TISAK: CROATICA Kht., 1065 Budapest, Nagymező u. 49.

HU ISSN 1215-1270